

SUDSocialtjänstens
Utvecklingscentrum
Dalarna

Socialtjänstforskningsfonden - Samfinansierad forskning och utveckling inom det sociala välfärdsområdet

Bakgrund

Socialtjänstforskningsfonden för samfinansierad forskning och utveckling inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård inrättades 2020 som en del av samverkan inom Socialtjänstens utvecklingscentrum i Dalarna (SUD)¹. Forskningsfonden innebär att socialtjänst, region och högskola tar ett gemensamt ansvar för att samskapa ny kunskap. Kunskapen ska bidra till att utveckla den vetenskapliga grunden för socialtjänstens- och närliggande hälso- och sjukvårdens verksamheter och för utbildningar inom hälsa och välfärd.

Syfte

Forskningsfonden ska stödja utvecklingen av evidensbaserad praktik samt främja utvecklingen av forskning och utbildning av god kvalitet.

Forskningsfonden ska bidra till kunskap inom socialtjänstens och närliggande hälso- och sjukvårdens område med relevans både för kunskapsutveckling och för verksamhetsutveckling.

Forskningsfonden ska genom samverkan i de projekt som beviljas bidra till erfarenhets- och kunskapsutbyte för att främja kunskaps-cirkulation mellan forskning och praktik.

Organisation

Forskningsfonden är inrättad av SUD-rådet, ett samverkansorgan bestående av representanter för huvudmännen i SUD. SUD-rådet utser varje år ett arbetsutskott, SUD-AU. SUD-AU fattar beslut om projektmedel inom ramen för forskningsfonden. Inkomna ansökningar bereds av en beredningsgrupp bestående av verksamhetsledare SUD, representanter från Högskolan Dalarna och representanter med vetenskaplig kompetens från SUD kommunerna och Region Dalarna. Kommunernas respektive Region Dalarnas representanter utses av SUD-AU. Vid behov kan beredningsgruppen inkalla sakkunniga. Formella jävsregler gäller.

¹ [Verksamhetsplan 2024-2026, Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna](#)

SUDSocialtjänstens
Utvecklingscentrum
Dalarna**HÖGSKOLAN
DALARNA**

Vilken forskning/utveckling kan forskningsfonden stödja?

Forskningsfonden stödjer samskapande och praktisk forskning av relevans för socialtjänstens och närstående hälso- och sjukvårdsområde utveckling. Forskningsfonden stödjer forskning som ingår i såväl socialtjänstens, närstående hälso- och sjukvårdens som Högskolan Dalarnas strategiska utvecklingssträvanden. Forskningsfondens fokus är gemensam kunskapsproduktion och kunskaps-cirkulation för verksamhetsutveckling. Forskningen ska kunna bidra till kunskapsutveckling inom hela SUD och på så vis komma alla samverkanspartners till del. Traditionell kompetensutveckling finansieras ej av forskningsfonden. Forskningsfonden stödjer enbart forskning där en eller flera av Dalarnas kommuner/Region Dalarna gemensamt ansöker om ett forskningsprojekt. Det innebär att samverkansparten och forskaren samskapar forskningsfrågor och syfte.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) genomförde tillsammans med Forte 2019 en inventering av behov av forskning inom socialtjänsten.¹ Detta mynnade ut i en lista med 159 forskningsfrågor. De tio frågor som bedömdes viktigast används, tillsammans med SUDs prioriterade forskningsområden², som stöd för att bedöma sökande projekts angelägenhetsgrad och relevans.

Nedan presenteras de tio viktigaste forskningsfrågorna:

Fråga nr	Topp 10	Område
104	Hur kan socialtjänsten arbeta med implementering, utmönstring och införande av evidensbaserad kunskap?	Styrning
33	Vilka metoder kan användas för uppföljning av insatser?	Behandla
16	Hur kan brukares och anhörigas delaktighet utvecklas inom socialtjänsten för att förbättra situationen för brukare/klienter och socialtjänstens arbetssätt?	Delaktighet
19	Vilka är effekterna samt upplevelser gällande digitalisering inom socialtjänsten?	Digitalisering
85	Vilka effekter har idéburen välfärd?	Socialpolitik
133	Vilka effekter har tidiga insatser (universella)?	Förebygga
8	Vilka är framgångsfaktorer och hinder för effektiv och fungerande samverkan?	Samverkan
42	För vilka problem/ behov saknar socialtjänsten insatser?	Behandla
21	Vilka effekter har befintliga och nya behandlingsmetoder/insatser för att behandla klienters/brukares behov/problem?	Behandla
110	Hur tillförlitliga är standardiserade bedömningsmetoder när det gäller att bedöma klienters/brukares och/eller närståendes behov?	Utredning

Tabell: De tio viktigaste forskningsfrågorna som prioriterades bland de 159 forskningsfrågor som sammanställdes vid inventeringen av forskningsbehov i socialtjänsten.

SBU/Forte (2019) Prioriteringar för forskning om socialtjänsten - Perspektiv från brukare, policy och praktik. Tillgänglig via: https://www.sbu.se/contentassets/daa95caad8c9407db961c9af91d1d768/prioriteringar_for_forskning_om_socialtjansten.pdf

² SUDs prioriterade forskningsområden förändras över tid och ska därför bifogas vid respektive utlysning.

Vilken typ av bidrag beviljar forskningsfonden?

Forskningsfonden beviljar *projektmedel* för ett- till tvååriga forskningsprojekt. Projektmedel ska användas under den tidsperiod de beviljas, ett eller två år. Forskningsfonden beviljar *inte* medel för framtida eller pågående doktorandprojekt eller för pågående forskningsprojekt som redan finansieras av exempelvis Vetenskapsrådet (VR) eller Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE).

	<i>Maxbelopp att söka</i>	<i>Sista ansökningsdag</i>	<i>Beslut meddelas senast</i>
Projektmedel	Arbetstid: 340 h/år (max 680 h) Expenser: 30 000 kr	Sista fredagen i september	Under första veckan i december

Förlängning av projekttid

Vid föräldraledighet eller sjukskrivning kan tidsperioden för när medlen ska användas förlängas utöver beviljad projekttid i samråd med samverkanspart, dock längst två år. Arbetsgivaren ska i största möjliga mån uttömma möjligheterna för att forskaren ska kunna fullgöra projektet. Om arbetsgivaren i dialog med forskare och samverkanspart bedömer att det inte finns rimliga möjligheter att slutföra projektet ska projektet avslutas.

Vilka kan ansöka till forskningsfonden?

Disputerade tillsvidareanställda forskare anställda vid Högskolan Dalarna (till en omfattning av lägst 50 %) kan i samverkan med socialtjänsthuvudmän/kommun och/eller Region Dalarna (samverkansområdet ska vara medlem i SUD) ansöka om medel från forskningsfonden. Det är enbart tillsvidareanställda med en tjänstgöringsgrad om lägst 50% som kan axla uppdraget som *projektledare*, dock kan forskare eller annan personal som har en lägre anställningsgrad än 50% vid Högskolan Dalarna ingå i projektet i form av *medverkande forskare*.

I första hand används medarbetare vid Högskolan Dalarna även som *medverkande forskare*. Om befintlig personal vid Högskolan Dalarna inte fullt ut kan bemanna forskningsprojektet kan extern personal användas under förutsättning att de bidrar med kompetens som stärker projektet. Om detta behov uppstår finns möjlighet att nyttja anställningar via 4 kap. Högskoleförordningen, kollektivavtal avseende adjungerande lärare, eller lämplig anställning inom LAS ramverk. Rollen som medverkande forskare ska ej vara i sådan omfattning att den leda till inkonventering enligt LAS.

Ansökan ska vara signerad av berörda forskare samt förankrad hos sökande forskares chef på Högskolan Dalarna.

Samverkanskommun/Region Dalarna ska ha deltagit i ansökningsprocessen och ansökan ska vara signerad av förvaltningschef eller motsvarande.

Vad betalar forskningsfonden?

Forskningsfonden bekostar Högskolans medverkan i projekten i form av lönekostnader och projektrelaterade driftskostnader såsom resor och litteraturbidrag enligt Högskolans praxis.

Vad betalar samarbetskommun och/eller Region Dalarna?

Samverkanskommun/Region Dalarna svarar för de kostnader som uppstår inom samverkansområdet till följd av projektet. Det kan gälla lönekostnader för exempelvis utvecklingsledare/projektledare eller magistrander som deltar i projektet, samt investeringar och driftskostnader. Samverkansområdet

upplåter sin verksamhet som forskningsfält för Högskolans forskare.

Ansökan och komplettering

Ansökan görs via [SUDs hemsida](#). I ansökan ska följande uppgifter framgå:

- Projektledare och medverkande forskare
- Samarbetspart/er
- Forskningsplan
- Populärvetenskaplig beskrivning av projektet
- Interna och externa medel
- Finansiering och projektkalkyl

Medarbetare i SUD är behjälpliga om forskare har frågor om ansökan.

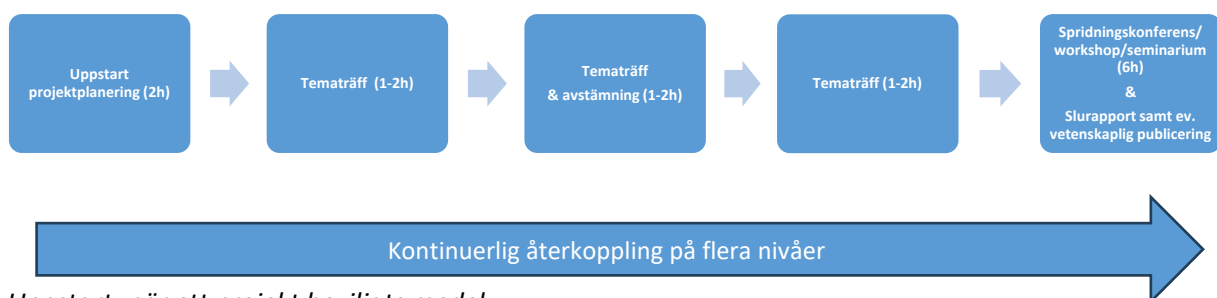
Beredningsgruppen och SUD- AU kan vid behov begära in komplettering av en ansökan. Komplettering kan begäras in under tidsperioden från det att ansökan inkommit till dess att AU sammanträder för beslut om tilldelning av eventuella projektmedel.

Redovisning av projekt och spridning av resultat

Det är av stor vikt att samtliga kommuner inom SUD, och Region Dalarna, kan följa varje projekt från start till slut, för att öka *kunskapsirkulationen* mellan forskning och praktik. Återkoppling och redovisning av forskningsprojektet till SUD-medlemmarna sker skriftligt och muntligt på flera nivåer från medarbetare till chefer och politiker.

Nedan beskrivs hur den muntliga återkopplingsprocessen ska planeras och genomföras, det innebär att samtliga beviljade projekt ska arbeta utifrån denna modell.

Figur 1. Återkopplingsprocess

Uppstart- när ett projekt beviljats medel

Forskare/projektledare kallar till uppstartträff tillsammans med samverkanspart/er och medarbetare på SUD. Detta i syfte att upprätta en övergripande planering av projektet, hur samarbetet och kontinuerlig återkoppling ska ske.

En populärvetenskaplig beskrivning på max 300 ord publiceras på SUDs hemsida. Texter hämtas från ansökan. Om större avvikelser eller förändringar sker ska beskrivningen på SUDs hemsida uppdateras, forskare tillhandahåller medarbetare på SUD uppdaterade texter.

Tematräffar under projektets gång

Forskare ansvarar för att kontinuerligt under projektets gång återkoppla och föra dialog med

samverkanspart/er. Forskare ska vid tre tillfällen vid ett tvåårigt projekt och vid två tillfällen vid ett ettårigt projekt sammankalla till tematräffar tillsammans med samverkansparten/erna. Dessa tematräffar upprättas utifrån projektets ämne och upplägg och syftar till kunskapsutbyte för att främja kunskaps-cirkulation. Halvvägs in i projektet genomförs även ett avstämningsmöte mellan forskare samarbetspart/er och medarbetare på SUD. Samverkanspart/er ansvarar för att delta under dessa återkopplingstillfällen.

Kontinuerlig återkoppling på flera nivåer

Återkopplingen under projekttiden ska som ovan beskrivet ske kontinuerligt. Återkopplingen ska under tematräffar och vid avslut riktas till flera nivåer i samverkanspartens/ernas egna organisation som till hela SUD. Det innebär att återkopplingen konkretiseras och riktas till intressenter och målgrupper av medarbetare, chefer och politiker, i syfte att sprida kunskapen till hela organisationen/verksamheten.

När projektet avslutats – kunskapsspridning och slutrapport

Återkoppling och redovisning av forskningsprojektet i sin helhet görs till samtliga SUD-medlemmar muntligt och skriftligt till såväl medarbetare, chefer och politiker.

Projektet återkopplas till samtliga SUD-medlemmar exempelvis genom spridningskonferens, workshop, seminarium eller webinarium, formerna anpassas efter respektive projekt. Det innebär att forskare tar kontakt med medarbetare på SUD för att konsultera lämpligaste återkopplingsform.

Den skriftliga redovisningen sker genom en populärvetenskaplig rapport, Högskolan Dalarnas mall för forskningsrapporter används, se bilaga 1; "Riktlinje för populärvetenskaplig rapport". Rapporten publiceras sedan vid Högskolan Dalarnas/Institutionen för Hälsa och Välfärd i Divas rapportserie "praktiknära forskning med fokus på hälsa och välfärd". För att stärka den vetenskapliga miljön vid Högskolan Dalarna eftersträvas internationell publicering i peer-review granskade tidskrifter. Vid rapportskrivning och publicering ska finansiär anges.

Extra utlysning

SUD- AU kan fatta beslut om extra utlysningssomgångar inom ramen för forskningsfonden under ett och samma kalenderår. Detta kan ske när relevanta forskningsområden som är prioriterade inom SUD uppkommer och där det finns behov av att påbörja ett forskningsprojekt skyndsamt.

Beslutsförfarande

Deltagare

Ansökan bedöms av en beredningsgrupp bestående av verksamhetsledare för SUD, proprefekt Institutionen för Hälsa och välfärd, professor för socialt arbete, samt ytterligare tre personer med vetenskaplig kompetens från SUDs kommuner och Region Dalarna. Representanter från kommunen/Region Dalarna utses av SUD-AU. Vid behov kan beredningsgruppen inkalla sakkunniga.

Bedömning

Ansökningarna ordnas i prioriteringsordning utifrån respektive sökandes samlande poäng under område A 2-3, B 1-5 och C. Maxpoäng är 60 poäng. Vid behov kan beredningsgruppen inkalla sakkunniga. Beredningsgruppen gör en sammanvägd bedömning av kriterierna ovan.

Beslutsunderlag

SUD

Socialtjänstens
Utvecklingscentrum
Dalarna

HÖGSKOLAN
DALARNA

Beredningsgruppens förslag till beslut delges alltid berörda institutions- och avdelningsledare innan ärendet diskuteras i SUD-AU. Professor i socialt arbete sammanställer ett samlat beslutsunderlag som inkluderar sammanfattningar av projekten, beslutsmotivering och förslag till beslut. Professor i socialt arbete föredrar ärendet i SUD-AU.

Efter beslut

Efter SUD-AU dokumenteras beslutet av SUD-medarbetare och signeras av prefekt och ordförande i SUD. Beslut om tilldelning av medel går ej att överklaga. Beslut om fördelning av medel meddelas sökande senast första veckan i december.

Kvalitetsarbete

Riktlinjerna följs upp årligen. SUD-AU kan vid behov fatta beslut om revidering av riktlinjerna.

Bilaga 1: "Riktlinje för populärvetenskaplig rapport"

Riktlinje för populärvetenskaplig rapport - Socialtjänstforskningsfonden

Populärvetenskaplig framställning

Socailtjänstens utvecklingscentrum Dalarna, SUD arbetar aktivt för att stödja praktisknära och samskapande forskning, där Socialtjänstforskningsfonden är en del i detta arbete. Socialtjänstforskningsfonden har egna utarbetade riktlinjer, vilka ställer krav på återkoppling till samtliga SUD-medlemmar vid avslutat forskningsprojekt. En del av återkopplingen sker skriftligt genom en populärvetenskaplig slutrapport. Framställningen av en sådan rapport särskiljer sig genom att läsarkretsen utgörs av yrkesverksamma, men även allmänheten. Stor vikt läggs därmed kring skribentens språk användning.

Rapportens utformning

Den populärvetenskapliga rapporten ska återkopplas i samverkanssyfte till samtliga medlemmar inom SUD. Rapporten ska utformas med fokus på projektets resultat. I detta avsnitt ska det belysas hur projektets resultat kan implementeras och tillämpas i praktiken samt hur resultatet kan överföras till fler kommuner och/eller Region/er. I rapporten ska samverkansprocessen beskrivas, här ska även samarbetspartens/ernas röster och perspektiv lyftas avseende hur forskningsresultaten har tagits emot och eventuell plan för implementering. Rapportens rubriksättning ska återspegla forskningsprojektets konkreta innehåll. Rapporten ska i sin helhet skrivas på svenska.

Rapportens titelsida ska innehålla Högskolan Dalarnas, kommunens/ernas och/eller Regionen Dalarnas logga. SUD som samverkansarena ska särskilt lyftas fram på titelsidan samt att forskningsprojektet genomförts genom stöd och finansiering av SUD.

Rapporten får omfattas av cirka 5000-8000 ord (motsvarar 20-35 sidor), referenslista och titelsida inkluderas ej.

Högskolan Dalarnas mall för "Forskningsrapport" som finns i Microsoft Word ska användas.

Rapporten publiceras sedan vid Högskolan Dalarnas/institutionen för Hälsa och Välfärd i Divas rapportserie "Praktisknära forskning med fokus på hälsa och välfärd".

SUD

Socialtjänstens
Utvecklingscentrum
Dalarna

HÖGSKOLAN
DALARNA